

تحلیلی بر آخرین وضعیت دشمن پیش از آغاز عملیات بدر

آرشیو مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ،

گزیده اسناد عملیات بدر، جلد ۲، سند شماره ۱۰۸۴۲۴

اشاره عملیات بدر یکی از عملیاتهای بزرگ هشت سال دفاع مقدس بود که در تاریخ ۱۳۶۳/۱۱/۱۹ اجرا شد. اما با موفقیت چندانی همراه نبود. سند زیر که واحد اطلاعات عملیات قرارگاه خاتم الانبیا(ص) پیش از عملیات تهیه کرده است، نگاه دقیقی به اوضاع و شرایط جبهه خودی و دشمن در بین دو عملیات خیبر و بدر دارد و فعالیت‌های دشمن و محدودیتهای سپاه برای انجام عملیات را به خوبی و اجمال بیان می‌کند. با انجام اصلاحات جزئی در متن و حذف قسمتی از سند که نام یگانهای عراقی موجود در منطقه را برشمرده، آن را چاپ می‌کنیم.

می‌کنند، حفاظت اطلاعات مشکل‌تر نیز شده است. برای نمونه، همین طرح سلمان که از سوی چند سازمان اداری دیگر نیز انجام می‌شود، در آغاز، بسیار سری بود، اما هم اکنون، به صورت خیلی عادی در محافل عمومی شهر اهواز طرح می‌شود؛ بنابراین، با این وضع دشمن نیز به راحتی می‌تواند از چنین موضوعی آگاه شود. البته، نفس اعلام اطلاعات به دست آمده از ما از سوی دشمن نشان‌دهنده ضعف و خوف اوست، اما به هر صورت دشمن اطلاعات مورد نیاز خود را به دست آورده است و ما باید برای رفع این اشکال بزرگ تصمیمی اساسی بگیریم.

(۲) سرعت عمل دشمن در آموزش و سازمان‌دهی نیروهای آسیب‌دیده دومین مسئله است. هم‌اکنون، شش ماه از عملیات خیبر می‌گذرد و دشمن توانسته است طی دو ماه اخیر، تمام یگانهای آسیب‌دیده‌اش را ترمیم کند، ضمن آنکه مشکل کمبود نیرو و وسایل منهدم شده را با توجه به کمکهای فراوان ابرقدرتها و کشورهای مرتجع منطقه که همه روزه انجام می‌شود، جای‌گزین کرده است؛ بنابراین، دشمن با توجه به سرعتی که در سازمان‌دهی و تأمین نیرو و

نزدیک به شش ماه از انجام عملیات خیبر می‌گذرد. طبق معمول، دشمن به بررسی نقاط ضعف و قوت خود پرداخته و نقاط ضعف را بر طرف و نقاط قوت را تقویت کرده است. با بررسی اجمالی وضع دشمن می‌توان نتایج زیر را مشاهده کرد:

(۱) نخستین و مهم‌ترین مسئله‌ای که دشمن به شدت آن را تقویت کرده و در این راه نیز موفق بوده، اجرای جنگ اطلاعاتی فعالی علیه ما بوده است. اگر به روند اطلاعاتی که دشمن از ما به دست آورده و واکنشهایی را که متناسب با آن انجام داده است، توجه کنیم، می‌بینیم که در شش ماه اخیر، فاصله زمانی کسب اطلاع و واکنش بسیار کم شده است. برای نمونه، در همین چهار ماه اخیر، که طرحهای عملیاتی منطقه بصره در دو محور شرق بصره و غرب اروندرود در نوسان بود، دشمن نیز تقویت و جابه‌جایی نیروها را درست بعد از تصمیم ما به فاصله زمانی اندکی انجام داده است و این نشان‌دهنده وجود افراد نفوذی به شکل وسیعی در بین نیروهای خودی است. همچنین، به دلیل شکل ویژه جنگ ما، که جنگ مردمی است و مردم، خود، امکانات آن را تأمین

دشمن توانسته به دلیل مخابرات وسیع این لشکر محل آن را ردیابی و تمام مکالمات آن را شنود کند. برای نمونه، یک دستگاه از دستگاههای استراق سمع دشمن که در گذشته، به دست ما افتاد و هم اکنون، از آن استفاده می‌کنیم، چنان پیشرفته است که می‌توان از طریق آن، مکالمه‌های تلفنی موجود در منطقه اعم از خودی و دشمن را شنود کرد؛ بنابراین، دشمن که نسبت به ما امکانات زیادتری دارد، به مراتب بهتر و بیشتر می‌تواند از آن استفاده کند.

وضعیت کنونی دشمن

هم اکنون، دشمن با وضعیت زمینی که در منطقه روبه‌روی بصره ایجاد و موانع فراوانی که احداث کرده، موفق شده است نیروی بیشتری را از خط آزاد و به صورت احتیاط نزدیک و دور در پشت موانع نگهداری کند. هم اکنون، دشمن از منطقه البیضه تا فاو (حد سپاه سوم) تعداد ۲۴۶ گردان پیاده، زرهی، مکانیزه و تکاور دریایی و پنجاه گردان توپخانه نیرو دارد که حدود هفتاد گردان آن درگیر و بقیه احتیاط دور و نزدیک‌اند.

در کل منطقه سپاه سوم، دشمن هشت لشکر سازمانی کامل و شش لشکر سازمانی ناقص و تعداد چهل تیپ متفرقه پیاده و زرهی و ۲۰ گردان پیاده و کماندو مستقل دارد. مجموع نیروهای دشمن در سپاه سوم تحت دو فرماندهی نیروهای قیصر در هور و شط العرب در غرب اروند و چهار لشکر سازمانی در شرق بصره هدایت می‌شود.

لجستیک (با کمک ابرقدرتها) دارد، به خوبی توانسته است نقاط ضعف خود را برطرف کند. اگر کمک کشورهای مرتجع منطقه را که تنها از راه زمینی صورت می‌گیرد، به طور متوسط، سی تریلی در روز فرض کنیم، ماهانه، نهصد کامیون مهمات و وسایل تدارکاتی کمک به دشمن می‌رسد. (۳) مسئله دیگر اینکه، دشمن با تغییر شکل زمین منطقه عملیات، مطابق با خواسته خود، منطقه ویژه و محدودی را برای انجام عملیات بر ما تحمیل خواهد کرد.

برای نمونه، پس از عملیات خبیر که ما در فکر اجرای عملیات از محور طلائی بودیم، با انداختن آب در آن محور عملاً، ما را از انجام عملیات در آنجا محروم و به مناطق جنوبی تر هدایت کرد و سپس، هنگامی که در صدد اجرای عملیات در منطقه روبه‌روی زید برآمدیم، با انداختن آب در آنجا نیز ما را محکوم به اجرای عملیات در دو محور کوشک و اروندرود کرد و با احداث سیم خاردار و مین‌گذاری در کرانه آب و احداث موانع سدکننده در پشت خط و حفظ هوشیاری و حضور در تمام محور، ما را از محور منطقه اروندرود که مدتها، از آرام‌ترین جبهه‌های ما بود، محروم کرد. در این موارد، دشمن از عامل زمان بیشترین استفاده را کرد؛ بنابراین، اگر ما در مورد این مسئله راه حلی جدی نداشته باشیم، دشمن خواه ناخواه، ابتکار عمل را در عملیاتها به دست خواهد گرفت.

(۴) کیفیت ارتباط چهارمین مسئله است. تمامی واحدهای حاضر در منطقه از خط تلفن اف-ایکس استفاده می‌کنند و حتی برقراری ارتباط بعضی از خطها تا نزدیکی خط مقدم امکان‌پذیر است و متأسفانه، هیچ‌گونه کنترلی بر

چگونگی استفاده از این تلفنها وجود ندارد و تمامی مسائل کاملاً روشن و واضح در مکالمه‌های تلفنی مطرح می‌شوند؛ بنابراین، دشمن با توجه به امکانات و تجهیزات پیچیده و پیشرفته‌اش، محل قرارگاهها را شناسایی می‌کند و آنها را هدف قرار می‌دهد. دو سال است که مقر لشکر ۷۷ تغییر نکرده است و

